

פסחים פט

חמשה שנתעברו עורות פסחיהן זה בזה, ונמצאת יבלת באחד מהן - כולן יוצאין לבית השריפה, ופטורין מלעשות פסח שני

קושי והא איכא חד דלא נפיק!

תירוץ: משום דלא איפשר. היכי ליעביד?

• ליתי כל חד וחד פסח - קא מייתי חולין לעזרה, דארבעה מינייהו עבדי להו.

• ליתי כולהו חד פסח - נמצא פסח נאכל שלא למנויו.

קושי: האי מאי? ניתי כל חד מינייהו פסחו, וניתני ונימא: "אי דידי בעל מום - האי

דאייתי השתא ניהוי פסח, ואי דידי תם - האי דאייתי השתא ניהוי שלמים."

תירוץ 1: לא אפשר משום דאיכא חזה ושוק, דכהנים הוא דאכלי ליה.

קושי: וניתי כל חד וחד כהן בהדיה!

תירוץ: האי כהן היכי דמי?

• אי דעביד פסח - דילמא האי פסח הוא, ונמצא פסח נאכל שלא למנויו.

• ואי דלא עביד פסח - דילמא שלמים הוא, ולא עביד פסח.

דחייה: וניתי כל חמשה חד כהן דלא עבד פסח, ונימני עילויה הני חמשה

פסחים, דממה נפשך איכא חד דלא עביד פסח, וקא נפקי ביה!

תירוץ 2: אלא: משום דקא ממעיט באכילת שלמים. דאילו פסח - ליום ולילה, ואילו

שלמים - לשני ימים ולילה אחד.

קושי: וניתי מותר הפסח, ונימא:

• אי דידי בעל מום - האי דאייתי השתא ניהוי פסח,

• אי דידי תם הוא - ניהוי האי דאייתי השתא שלמים. דמותר הפסח

נאכל ליום ולילה אחד.

תירוץ: וכי מפרישין תחלה למותרות?

דחייה: ונטרחו ונייתי מותר הפסח!

תירוץ 3: אלא: משום סמיכה: דאילו פסח לא בעי סמיכה, ואילו מותר בעי סמיכה.

דחייה: הא תינח - קרבן אנשים, קרבן נשים מאי איכא למימר?

תירוץ 4: אלא: משום מתנות: דאילו פסח מתנה אחת, ואילו שלמים שתים שהן ארבע.

דחייה: מאי נפקא מינה? והא תנן: **כל הניתנין על מזבח החיצון שנתנין במתן אחת - כפר!**

תירוץ 5: אלא: משום דאילו פסח בשפיכה ואילו שלמים בזריקה.

קושי: מאי נפקא מינה? והא תניא: **כל הניתנין בזריקה שנתנין בשפיכה - יצא!**

תירוץ: אימר דקא אמרינן דאי עבד, לכתחלה נמי?

משנה. האומר לבניו: הריני שוחט את הפסח על מי שיעלה מכם ראשון לירושלים. כיון שהכניס

הראשון ראשו ורובו - זכה בחלקו, ומזכה את אחיו עמו.

קושי: שמע מינה: יש ברירה!

תירוץ: אמר רבי יוחנן: כדי לזרזן במצות קאמר.

חיזוק לתירוץ: דיקא נמי, דקתני: **ומזכה אחיו עמו.**

• אי אמרת בשלמא דאמנינהו מעיקרא - שפיר.

• אלא אי אמרת דלא אמנינהו מעיקרא, לבתר דשחט מי קא מתמנו? והא תנן:

נמנין ומושכין ידיהן ממנו עד שישחט. שמע מינה.

חיזוק מברייטא: תניא נמי הכי: מעשה וקדמו בנות לבנים, ונמצא בנות זריזות ובנים שפלים.

משנה. לעולם נמנין עליו עד שיהיה בו כזית לכל אחד ואחד. נמנין ומושכין את ידיהן ממנו עד שישחט,

רבי שמעון אומר: עד שיזרק את הדם.

קושי: מאי קא משמע לן?

תירוץ: הא קא משמע לן: דאף על גב דאימני עליו חבורה זו - חוזרת, ונמנין עליו חבורה אחרת.

נמנין ומושכין את ידיהן עד שישחט וכו'.

הגבלת המחלוקת: אמר אבוי: מחלוקת לימשך, דרבנן סברי: **מה'ות אשה** - מחיותיה דשה, ורבי

שמעון סבר: מהויתיה דשה. אבל לימנות - דברי הכל עד שישחט, דאמר קרא **כאכסת אשה**

והדר **תכסל**.

ברייטא לחזק: תניא נמי הכי: **נמנין ומושכין את ידיהן ממנו עד שישחט, רבי שמעון אומר: נמנין**

עד שישחט, ומושכין עד שיזרק הדם.

משנה. הממנה עמו אחר בחלקו - רשאי בני חבורה ליתן לו את שלו, והוא אוכל משלו והן אוכלין

משלהן.

שאלה: איבעיא להו: בני חבורה שהיו ידיו של אחד מהן יפות, מהו שיאמרו לו טול חלקך וצא?

- מי אמרינן: מצי אמר להו הא קבילתון.
- או דילמא: מצו למימר ליה כי קבלינן - לתיקוני זביחה, אדעתא דאכלת טפי מינן - לא קבלינך.

תשובה 1: תא שמע: **הממנה אחרים עמו על חלקו - רשאי [בני חבורה] ליתן לו את שלו, והוא אוכל את שלו והן אוכלין את שלהן.** מאי טעמא, לאו משום דהוי ליה כידים של אחד מהן יפות? ואי סלקא דעתך ידיו יפות מצי אמר להו קבילתון - ניהוי האי כידיו יפות!
דחייה: אמרי: לא, דעות שאני. דאי נמי תרוייהו כחד מבני חבורה הוא דאכלי - מצי אמרי ליה: דלא ניחא לן אינש נוכרא גבן.

תשובה 2: תא שמע: **השמש שאכל כזית בשר בצד התנור, אם היה פקח - ממלא כריסו ממנו. אם רצו בני חבורה לעשות טובה עמו - באין ויושבין בצדו ואוכלין, דברי רבי יהודה.**

- **רצו - אין, לא רצו - לא.** ואמאי? נימא להו: הא קבילתון!
- דחייה:** שאני התם, דאמרי ליה: כי קבלינך - אדעתא דנטרחך קמן, למטרח לן לדידך - לא קבלינך.

תשובה 3: תא שמע: **בני חבורה שהיה ידיו של אחד מהן יפות, רשאי לומר: טול חלקך וצא. ולא עוד, אלא אפילו חמשה ועשו סיבולת - רשאי לומר לו: טול חלקך וצא, שמע מינה.**

שאלה על מקור זה: מאי ולא עוד?

תשובה: לא מיבעיא קאמר:

- לא מיבעיא פסח דמצי אמרי ליה: כי קבלינך - לתקוני זביחה.
 - אלא אפילו סיבולת נמי, דצוותא בעלמא הוא - רשאי לומר לו טול חלקך וצא.
- נוסח אחר של השאלה: איכא דאמרי: הא לא איבעיא לן, אלא הכי הוא דאיבעיא לן: בני חבורה רשאי לחלק או אינן רשאי לחלק?

תשובה: תא שמע: **בני חבורה שהיו ידיו של אחד מהן יפות, רשאי לומר לו: טול חלקך וצא.**

- **ידיו יפות - אין, אין ידיו יפות - לא.** שמע מינה.

מעשה בנושא זה: רב פפא ורב הונא בריה דרב יהושע עריבו ריפתא בהדי הדדי. אדאכיל רב הונא בריה דרב יהושע חדא, אכיל רב פפא ארבע. אמר ליה: פלג לי! - אמר ליה: קבילתון. איתיביה כל הני תיובתא, ושני כדשנינן. איתיביה בני חבורה. אמר ליה: התם - דאמרי ליה: כי קבלינך - לתיקוני זביחה. איתיביה סיבולת, פלג ליה. אזל עריב בהדי רבינא. אדאכיל רב הונא בריה דרב יהושע חדא - אכיל רבינא תמניא. אמר: מאה פפי ולא חדא רבינא!

ברייתא בעניין מינוי לפסח: תנו רבנן: **הממנה אחרים עמו על פסחו ועל חגיגתו - מעות שבידו חולין.**

והמוכר עולתו ושלמיו - לא עשה ולא כלום, ומעות כל שהן יפלו לנדבה.

קושי: וכי מאחר דלא עשה ולא כלום, מעות אמאי יפלו לנדבה?

תירוץ: אמר רבא: קנסא.

שאלה על הברייתא: ומאי כל שהן?

תשובה: אף על גב דלא הוו שוו אלא ארבעה, ויהבו ליה חמשה. אפילו בההיא יתירא נמי קנסוהו רבנן.

